

Ад мяха пайшлі потым і мадэрныя сумкі, і бавулы, і розныя ахіналы. Пастухоў і вандроўнікаў *мех* ратаваў ад дажджу, ад морасі, ад пылу. Капюшоны ўсіх фасонаў — унукі *мяха*, а торбачкі — як бы дачушкі.

З маленства гучыць мне весялінка: „*Ажаніўся мяшок, узяў торбачку, туды-сюды павярнуў — цмок у мордачку!*“

Ад *мяха* — *мяшэчнікі*, тыя бедалагі, якіх голад крываваых рэвалюцыяў і войнаў гнаў па сьвеце. Пасьля вайны ўдовы — прыгоньніцы калгасаў — на сваіх плячах неслі першыя мірныя ўраджай у *мяхах*. *Мех* быў адзінкай вымярэння — *мех мукі, мех жыта, мех бульбы...*

Падчас паўстанняў, барацьбы беларусаў за волю *мяхі*, насыпаных пяском, былі надзейнымі сьценамі змагароў.

Адказная і шанавітая, так бы мовіць, пасада *механошы*, валачоўнікаў і скамарохаў.

У паэтаў „*мех*“ гукае рыфму на „сьнег“ і „сьмех“. Пра недакладную многасць кажуць — „*мех з торбачкай*“, пра марныя намаганьні — „*чубяцца за мех, а ў мяху — сьмех*“. Ён — нясумны мэтад кайнасьці: „*Грэх — у мех, а сам — наверх*“.

Завязаны пад самае горла *мех* нагадвае сноп. Не такая і далёкая радня — абодвум зярняты дарагія.

Меч

Сяржук Сокалаў-Воюш

Меч — адзін з элемэнтаў нашага нацыянальнага гербу „Пагоня“ і знак вялікакняжскай улады ў Вялікім Княстве Літоўскім. Выявы *мяча* часта сустракаюцца на гербах беларускае шляхты.

На адным з праектаў гербу бальшавіцкай дзяржавы таксама быў *меч*, які быццам бы Ленін загадаў прыбраць, каб паказаць міралюбны характар бальшавікоў, маўляў — „*перакуём мячы на аралы*“. Скасаваны так званым правадыром *меч* ім жа самім і быў укладзены ў рукі ЧК, пасьля чаго гэтую зброю пачалі называць *карным мячом рэвалюцыі*. 70 гадоў ён лютаваў у Беларусі паводле прынцыпу „*Мой меч — твая галава з плеч*“.

Скрыжаваць мячы. Падняць меч. Прыісьці зь мячом. Дамоклаў меч.

Мечнік — службовая асоба і ганаровае званьне ў Вялікім Княстве, а таксама ваяр зь мячом і збройнік, які вырабляў гэты тып узбраеньня.

Меч, мечпадобны, мячовы, мечаваты.

Вобраз *мяча* — адзін з асноўных атрыбутаў вуснае народнае творчасці. „Я ж тых маскалёў мячом пасяку“ — сьпяваюць сьвяточнымі зімовымі вечэрамі калядоўшчыкі.

Мечыслаў — беларускае імя, у якім чуецца: *мечаны* славай альбо ўслаўлены мячом.

„*Біце ў сэрцы іх — біце мячамі, не давайце чужынцамі быць!*“ — напісаў у вечна надзённым вершы „Пагоня“ Максім Багдановіч.

Міліцыя

Рыгор Барадулін

Міліцыя — з лаціны, дзе *militia* — войска.

Хадзіў анэkdот — навічку-*міліцыянту* заданьне: прыдрацца, прычапіцца

да слупа. І той пачынае: „акапаўся, абзавёўся сувязямі, п'еш і чашачкі ўніз перакульваеш“.

Самагоншчыкі падзяляліся на ўчасткі. У кожнага *міліцыянта* быў свой участак — „і сыт, і п'ян, і нос у табацы“.

Апошнім часам *міліцыянтаў* трохі прылюдзілі, далі эўрапейскую форму. Але ўсё роўна — абцасы зьбітыя, на каленях — „мяшкі“, а пад вачыма — „торбы“ ад змаганьня зь „зялёным зьмеем“.

Беларусь, і асабліва Менск, пераўзыходзіць самыя разьвітыя краіны па колькасьці *міліцыянтаў* на чалавека. Гэта ня лічачы розных АМОНаў, спэцназаў, супэрсакрэтных ахоўных органаў. Каго ад каго бароняць?

Міні

Сяргей Шупа

Слоўца „*міні*“ ўваходзіць у склад шмат якіх складаных словаў — *міні-бар*, *міні-дыск*, *міні-кампутар*, *міні-футбол*. Аднак калі сказаць проста „*міні*“, гэта будзе азначаць толькі адно — *міні-спадніцу*.

Спадніца *міні* зьявілася пасля аднаго з найбольшых сацыяльных выбухаў — у канцы 60-х гадоў — і сама была немалым сацыяльным выбухам. Гэта была праява сэксуальнай рэвалюцыі, якая прайшла тады трыюмфальным шэсьцем па нашых абшарах. *Міні* былі выклікам шэраму пурытанству савецкага грамадства, дзе нават інтымныя пачуцьці грамадзянаў кантраляваліся парткамамі, прафкамамі і працоўнымі калектывамі.

Міні давалі магчымасьць жанчынам адважна, агрэсыўна, безаглядна падкрэсьліць сваю жаночкасьць, зьвярнуць на сябе ўвагу нават тады, калі ўсе іншыя сродкі не дапамагалі. *Міні* выклікала агульнае павышэньне колькасьці адрэналіну на душу мужчынскага насельніцтва. Цалкам магчыма, што хвалі папулярнасьці *міні* супадаюць у фазе з хвалямі павышэньня нараджальнасьці. Часам *міні* бываюць прычынаю драматычных здарэньняў, бо жанчына ў *міні* ў месцах аўтамабільнага руху стварае аварыйную сытуацыю.

Мода на *міні* часам сущіхала, на іх месца прыходзілі розныя мідзі і максы — але хто пра іх памятае? *Міні-спадніца* сталася неўміручай і сёньня ўжо амаль не залежыць ад праяваў моды. І каб пераканацца, што беларускія жанчыны — найпрыгажэйшыя ў сьвеце, трэба выйсьці на вуліцы сьпякотным летам.

Могілкі

Сяржук Сокалаў-Воюш

Адзінае месца на сьвеце, дзе ўсё роўна, — *могілкі*. Кожны мае аднолькава зямлі.

У Беларусі *могілкі* называюць яшчэ: могілцы, клады, пагост, цьвінтар, кладзішча. На *могілкі* ідуць на Радаўніцу і на Дзяды, ідуць у дні жалобы і проста, як кажуць, „да сваіх“. „Нас можа знішчыць толькі той, — кажа герой старажытнай легенды, — хто знойдзе і разбурыць нашыя *магілы*“. На адным пісьменьніцкім зьездзе Адам Мальдзіс распавёў, як шукаў ён на старых каталіцкіх *могілках* у вёсцы Валынцы *магілы* першых беларускіх дра-